

meligt kapitel i latinerkvarterets boghandlerhistorie«).

Selv om emnerne er mangfoldige, har den måde, artiklerne er blevet til og publiceret på, medført en del gentagelser, som måske burde have været luget ud her. De føles, når bogen læses i et stræk, men kan ikke forklejne indtrykket af en forfatter, der livet igennem har været virkelig interesseret i og dyrket det fag, hvoraf han har haft sit udkomme.

Finn H. Lauridsen

Jan Steenberg: Vor Frelzers Kirke. 2 bind. (Danmarks Kirker. Udgivet af National-Museet, 1960-1965).

Jævnside med udgivelsen af skildringen af Sct. Olai kirke i Helsingør er gennemgangen af hovedstadens kirker fortsat med et dobbelthæfte om Vor Frelzers kirke på Christianshavn med dr. Jan Steenberg som hovedforfatter. Det er præget af de samme gode egenskaber, der udmærker de andre dele af det store værk med en fast disposition, udførligt noteapparat og klare billeder. Særlig er der grund til at gøre opmærksom på, at skildringen ikke alene omfatter Lambert van Havens kirke, der fremtræder som et arkitektonisk vidnesbyrd om den nøje forening af kirke og stat under den ældre enevælde med de talrige skulpturelle detaljer, der hentyder til kongen og hans ophøjede magt, men bogen indeholder også på sine 171 sider en beretning om den ældste kirke i den nye by, hvorfra der endnu er bevaret nogle minder i form af alterkaliken fra 1640 med oblatæske (nu i Gammelkloster), en vinkande (i Københavns Bymuseum) og prædikestolen, der sammen med et par svære alterstager af messing fra 1640 er havnet i Kærby kirke ved Mariager fjord. Da Vor Frelzers kirke bl. a. i sin nu-

værende prædikestol fra 1773 også ejer et stykke inventar fra klassicismen, er således alle stilarter fra senrenaissancen til Louis XVI-tiden smukt repræsenteret.

Helge Søggaard

Palle Lauring: Ude og inde i København 1850-1920. (Gyldendal, 1965). 183 s.

Det bærende i bogen er et stort antal fotografier. Palle Lauring har sat sig for at belyse hverdagen i København i perioden gennem billeder. Der indledes med en kort redegørelse for fotografiets teknik, hvorefter der gives hovedtræk til karakteristik af tiden. Resten af teksten er kortere kommentarer til de omkring 150 billeder, hvoraf hovedparten næppe tidligere har været offentliggjort. Billedudvalget er særdeles fortræffeligt. Der er øjensynlig ikke tilstræbt nogen systematisk dækning af byens liv, men derimod snarere at give indtrykket af en slentren rundt i gaderne. Kommentarerne er gennemgående træffende og med gode konkrete oplysninger; men mærkeligt nok synes stilfærdigheden undertiden at svigte, så teksterne ikke bliver letlæselige. Bemærkninger af kritisk art vendt mod nutiden bryder af og til det gode indtryk.

Vagn Dybdahl

Andreas Øster: Barn i Herrnhuternes Christiansfeld. (Historisk Samfund for Sønderjylland, 1965). 167 s.

I serien af småbøger har Historisk Samfund for Sønderjylland udsendt en lille erindringsbog af pastor Andreas Øster om barndomsårene i Christiansfeld. Forfatteren voksede op i årene umiddelbart før århundredskiftet på en tid, da brødremenighedens betydning og styrke allerede var kendeligt